

LBRIS

We know
books

MARIAN NAZAT

**CARTEA
ISLAZULUI *MEU***

Prin țară colindăm,
Mult ne mai bucurăm,
Acum, să afle toți,
Tataie și nepoți!

Și când cântăm cu haz,
Pe câmpuri la Islaz,
Că suntem fericiți,
Voiși, nedespărțiți!

Doamne, fă o minune și mai îndură-mă în preajma lor niscaiva ani, cât să-i văd ridicați vârtos în viață! Și fă-i să iubească și ei Islazul meu! „Ehe, o să crești și n-o să mai vii cu mine aici!“ l-am încercat pe Tudor deunăzi. „Tataie, o să vin, iar când voi avea un copil, îl voi aduce și pe el la Islaz“, mi-a răspuns inocent puiul de om, înseninându-mi toamna existențială.

A fost odată, ca niciodată un sat...

P.S.: Abia terminasem scrierea cărții și într-o noapte m-am visat iarăși la Islaz, cum mi se întâmplă mai mereu. Stăteam la masă, sub dudul de lângă poartă, dimpreună cu mama și cu bunicii. Se însera, frunzele foșneau trist și după ce am ezitat îndestul, m-am uitat la tata-mare altcumva, sfâșiat de emoție, și i-am împărtășit, cu vocea tremurândă, marele secret: „Să știi că am isprăvit *Cartea Islazului* meu!“ El m-a fixat tulburat și ochii au început să-i lăcrimeze. M-a podidit plânsul, să mă înece, noroc că m-am trezit la timp! Perna era udă, iar eu nu-mi găseam locul, aș fi vrut s-o iau la goană înapoi, în trecutul îndepărtat din care tocmai mă întorsesem.

Ce semn o mai fi și asta? m-am întrebat copleșit de dorul alor mei și m-am grăbit să definitivez manuscrisul. Cât să aștepte și ei povestea ce-i va ține în viață de-a pururea, cât?

Dumnezeu să-i binecuvânteze și să-mi ierte întârzierea în așezarea pe hârtie a confesiunilor islăzene!

Cuprins

Cuvânt-înainte	9
1. Lămurire	10
2. Prefață	14
3. Un fel de autobiografie	17
4. În urmă cu patruzeci de ani... ..	21
5. Islaz	24
6. Neamu' lu' Oancea.....	39
7. Bunicii mei	71
8. Mai adineauri, pe bățatură.....	95
9. Ulița copilăriei dintâi.	105
10. Marcel Cone, prietenul meu dintotdeauna.....	118
11. Sărbătorile	122
De Bobotează	124
Lăsata Secului.....	129
De Paști	134
Govia	147
Bâlciul.....	150
La „boboneți“, de Crăciun.....	154
La cumpăna dintre ani.	165
12. Obiceiurile religioase	175
13. Înmormântările	182
14. Islazul din visele mele	190
15. Geraiul	198
16. Jocurile copilăriei	209
17. Dunăre, Dunăre.....	218
18. Amintiri din comunism	226

19. Lăutarii satului.....	251
20. În vale, „sub sat“	267
21. Anotimpurile Islazului	277
Primăvara	278
Vara	298
Toamna	308
Iarna.....	315
22. Adunate din Islazul de ieri, de azi.....	328
23. Ion Târâș boicotând istoria.....	354
24. Islazul prin ochii altora.....	363
25. Eu, veneticul vecinic	373
26. În loc de final.....	380

5

Islaz

În apropierea locului unde Oltul primește îmbrățișarea largă și mortală a Dunării, se întinde una dintre cele mai mari așezări rurale ale țării, de care se leagă Proclamația ce-i poartă numele – ISLAZ–, sat cu oameni iuți la mână și mândri, pentru care conflictele aparent minore se transformă în dușmănie perpetue. Pământul nisipos sau clisos, de cele mai multe ori toropit de soarele năucitor al verii, le oferă grâu, porumb și, mai ales, viță-de-vie, căci vinul se consumă în locul apei, începând din toamnă și până la seceriș. Vecinătatea luciului albastru i-a făcut pe unii pescari, iar pe cei mai mulți, braconieri, motiv pentru care poveștile cu somni ce nu încăpeau în car circula și astăzi pe ulițele prăfuite...

În acest univers am trăit¹ o copilărie de basm, și alături de oame-nii simpli de acolo am fost părtașul marilor momente ale civilizației moderne: electrificarea și transmiterea la televizor a primului zbor pe Lună. Într-un entuziasm imposibil de regăsit și de descris, islăzenii

¹ Abia recent am aflat că și înaltul demnitar comunist Dumitru Popescu (zis și „Dumnezeu“) are legătură cu satul meu, unde venea în adolescență. Ne-o mărturisește în cartea sa *Cronos autodevorându-se* (vol. 1.): „Mai fusesem la Islaz, chiar și în vara precedentă (...). Mă duceam cu schimbul la cele două rude de bază din această comună, un țăran și un învățător, care acum se înțeleseseră să mă găzduiască fiecare câte o jumătate de vacanță. (...) Am fost împreună la câmp, la vie, la bostănie, la Dunăre, la oi, m-am lăsat ars de soare, am înotat, m-am ospătat seara, la lumina felinarului, cu hrana proaspătă și gustoasă a țăranilor“.

săpau gropi și ridicau stâlpi din lemn cu miros de păcură, în vârful cărora licuricii electrice împrăștia bezna. Înghesuți în grupuri abia încăpute în puținele case purtătoare de televizor, aceiași țărani se uitau chiorăș și își scuipau în sân la irealele imagini selenare. „E doar o minciună a americanilor!“ își spuneau ei, scărpinându-se sub căciulile din blană de miel, după care dispăreau în noapte.

Îi regăseam dimineața în camioanele apărute în comună și nu citeam pe figurile lor aspre vreo urmă de tristețe sau de revoltă, deși scenele de bucurie ale unor astfel de momente sunt explicate acum exclusiv prin dorința puterii de atunci de a fabrica clipuri propagandistice. Între timp, satul a îmbătrânit, asemenea țăranilor care se târâsc spre lumea de dincolo doar cu griji și poveri. Departe de tehnologia avansată, îi zăream în zorii postdecembriști cărându-și în spate uneltele primitive, în timp ce alții, mai *instăriți*, se bucurau de sprijinul vreunui dobitoc costeliv. Terenuri întinse stăteau nelucrate și abandonate de octogenarii neputincioși sau de către nepoții acestora, rătăciți pe la oraș, unde *cultivau*... șomajul. Ehe, nu începuse pribegia în străinătate... În efervescența inconștientă, dar atât de specifică românilor, a anului 1990, s-a distrus întreaga infrastructură a agriculturii, lăsând în loc doar buruieni și ciolini, din care țăranul abia se mai zărea. Ușor-ușor, fermele au înlocuit cooperativele agricole de producție, și subvențiile de la stat au devenit realitate, prilej ca pământul să-și recapete zâmbetul rodnic.

Ei bine, la 9 iunie 1848, Ion Heliade Rădulescu venea în marginea asta de țară să arunce scânteia unei revoluții ce cuprinsese întreaga Europă. Aici, între Dunăre și Olt, militanții români erau mai feriți, autoritățile venetice de la București n-aveau cum să-i împiedice să-și pună în aplicare planul îndrăzneț. Islazul (atestat documentar la 9 iulie 1569) a fost ales de Nicolae Bălcescu¹, în primul rând, pentru că era un port liber, iar nu controlat de turci (spre deosebire de cele din

¹ Nicolae Bălcescu va mărturisi, de altfel, că „la Islaz, cum nici prin gând nu i-ar trece lui Vodă Bibescu, vornicului Vilar sau agăi Manu, așa ca să nu ne pună piedici“.

Turnu Măgurele, Giurgiu sau Calafat) și, în al doilea rând, deoarece atât comandantul companiei de dorobanți care păzea frontiera – căpitanul Nicolae Pleșoianu –, cât și șeful administrației locale simpatizau cu grupul avangardist. Așa s-a nimerit ca satul mamei mele să aprindă o mișcare de emancipare socială și națională inspirată de „Primăvara popoarelor“. Numai că văzându-l pe faimosul musafir, Popa Șapcă¹ nu s-a putut abține și a exclamat cu nestăpânită dezamăgire: „Doamne, dar ce mic sunteți!“ Și nu exagerase defel, scriitorul și gânditorul întemeietor al „trinitarismului“ nu măsură mai mult de 155 de centimetri, astfel mi-a povestit odată și Dinu Săraru. Amănuntul acesta a schimbat ordinea lucrurilor, determinându-l pe preot, un bărbat înalt și cu o voce tunătoare, să rostească celebra declarație. Deși unii susțin că nu-i adevărat, întrucât, de fapt, tânărul sosit de la centru a citit textul inspirat din *Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului din 1789*, cu un conținut extrem de îndrăzneț:

„1. Independința administrativă și legislativă a popoului român, pe temeiul tractatelor lui Mircea și Vlad V, și neamestec al nici unei puteri din afară în cele din întru ale sale.

2. Egalitatea drepturilor politice.

3. Contribuție generală.

4. Adunanță generală compusă de reprezentanți ai tuturilor stărilor societății.

5. Domnul responsabil ales pe câte cinci ani și căutat în toate stările societății.

6. Împuținarea listei civile – ardicarea de ori-ce mijloc de corumpere.

7. Responsabilitatea miniștrilor și a tuturilor funcționarilor în funcția ce ocupă.

8. Libertate absolută a tiparului.

9. Ori ce recompensă să vie dela Patrie prin reprezentanții săi, iar nu dela Domn.

¹ Pe numele său Radu Șapcă, membru al guvernului provizoriu ales de Adunarea Populară din 9/21 iunie 1848 de la Islaz.

10. Dreptul fie-căruia județ de ași alege dregătorii săi, drept care purcede din dreptul Popolului întreg de ași alege Domnul.

11. Gvardie națională.

12. Emancipația mănăstirilor închinată.

13. Emancipația clăcașilor ce se fac proprietari prin despăgubire.

14. Desrobirea țiganilor prin despăgubire.

15. Representant al țarei la Constantinopol dintre Români.

16. Instrucție egală și întregă pentru tot Românul de amândouă secsele.

17. Desființarea rangurilor titulare ce nu au funcții.

18. Desființarea pedepsei degradătoare cu bătaiea.

19. Desființarea, atât în faptă, cât și în vorbă, a pedepsei cu moarte.

20. Așezăminte penitenciare unde să se spele cei criminali de păcatele lor și să easă îmbunătățiți.

21. Emancipația Izraeliților și drepturi politice pentru ori-ce compatrioți de altă credință.

22. Convocare în dată a unei adunanțe generale estraordinare constituante, alese spre a reprezenta toate interesele sau meseriile nației, care va fi datoare a face constituția țarei pe temeiul acestor 21 articole decretate de Popolul român.“

„Radu Șapcă din Celei,

Cu Goleștii câte trei,

Vin în fruntea celor care,

Cu securi și cu topoare,

Vor domnia s-o doboare.“

Parcă-i și văd pe clăcașii desculți tropăind în țărână și urlând cât îi încap bojocii, ațâțați de gândul că vor fi împrumăriți cu un pogonaș sterp de țarină... Se face liniște înlăuntru-mi și alung năluca pașoptistă, prea a îmbătrânit și s-a destrămat sub tăvălugul globalizării deșucheate...

În cinstea aceluia moment istoric, în anul 1969 regimul comunist a ridicat un monument¹ în centrul comunei, lângă sfatul popular,

¹ Țene N. Ionescu este sculptorul acestui monument.

căminul cultural și biserica „Sfinții Trei Ierarhi“. Peste drum de obeliscul închinat eroilor căzuți în Primul Război Mondial. Între ei, și Oancea M. Pamfil, fratele bunicului meu, Dumnezeu să-i odihnească în pacea veșnică! Țin minte ca acum...

Isprăvisem clasa întâi și mă întorsesem de la Cernavodă ca să-mi petrec vacanța de vară la tata-mare. Se încălzise de-a binelea, duzii foșneau melancolic, iar câmpul dădea în pârg. Satul fremăta, pe 9 iunie avea să fie dezvelit paralelipedul de marmură dăltuit cu faptele neverosimile din 1848. O tribună metalică se înălțase în parc și se zvonise că însuși Nicolae Ceaușescu va sosi și va susține discursul omagial. Pe liniile gloduroase, apăruse o căruță cu înghețată la cornet, dintr-aiia ce se topea în gură și-ți lungeai buzele până înfloreau. Cine nu avea bani, putea cumpăra și cu ouă, așa că goleam toate cuibarele și fugeam de-mi sfârâiau călcâiele la țiganul cu toneta fermecată. Simțeam că-l apucasem de picior pe Tatăl Ceresc, nu exagerez! În ziua sorocită, s-a adunat puhoi de lume (mai puțin „Tovarășu“), gătită și primenită ca la Paști, ce mai, sărbătoare de pomină! La microfon, s-au perindat bărbați și femei, o groază, dar nu înțelegeam cine știe ce din lozincile lor plictisitoare. S-a lăsat seara, și eu încă mă mai desfătam cu înghețată. De aceea, momentul acela are gust de vanilie și fistic, nu prea știam ce-i patriotismul...

Trecuseră cam douăzeci de ani și poetul Adrian Păunescu va scrie, în iunie 1988, poezia *Dimineața la Islaz*¹...

„Intră Oltu-n Dunăre și cântă
La Islaz se retrezesc cei duși.
Împrejur e ca o stampă sfântă,
Se agită zeci de măgăruși,
Intră Oltu-n Dunăre și cântă
Ca o vie spargere de uși.

¹ Poezia este reprodușă de Ion C. Neațu în cartea *Arc peste timp. Cronica islazului. Studiu monografic*.

Pâlcuri de pădure necitețe
Urcă în acest abecedar.
Și s-a dat cu praf de bătrânețe,
Cum se da în alte vremi cu var,
Pâlcuri de pădure necitețe
Dintr-un ochi în celălalt răsar.

Hai să trecem podul de pontoane
E devreme, însă neamu-i treaz,
Iarba, în ediții milioane,
Scrie proclamații la Islaz
Hai să trecem podul de pontoane
Să vedem ce sărbătoare-i azi.

Oltu-i spune Dunării de toate,
Când coboară din amonte-n ea
E retoric vântul care bate
Se conjugă verbe în cișmea,
Oltu-i spune Dunării de toate,
Însumând și lăcrimarea sa.

Trec țărani cu fețe calcaroase,
Spre-a intra corect în schimbul-ntâi,
Grăul se întoarce și-i miroase
Și le-ar spune dureros «rămâi!»
Trec țărani cu fețe calcaroase,
Destinați ai altui căpătâi.

Spre Islaz, ediții noi de iarbă
Duhul Proclamației l-aduc,
Oltul știe din vechimi să fiarbă
Nu mai este singur niciun cuc

Spre Islaz, ediții noi de iarbă
În coperti cu frunze mari de nuc.

Soarele răsare peste țară
Și cocoșul pe acoperiș
Urcă într-un cântec clipa rară,
Oltul intră-n Dunăre pieptiș,
Soarele răsare peste țară
Ochi deschiși pe neam de ochi deschiși.“

A trecut timpul cu toptanul de la 9 iunie 1848, și România așteaptă o nouă generație de *bonjuriști* care s-o retrezească la viață. Sau *hello-iștii*, cu aer corporatist, înlăuntrul cărora mă simt ca „viermele în hrean“¹. Or fi salvatorii ei și eu n-am băgat de seamă deocamdată? Mă uit peste cele 22 de puncte ale Proclamației și prea multe n-aș schimba dacă ar fi să o iscălesc.

Târziu, foarte târziu, am ajuns la Celeiu, lângă Corabia, deși distanța de la Islaz e de doar câțiva kilometri... Voiam să-l *cunosc* pe legendarul părinte... Zidurile fostei cetăți romane Sucidava – atestată arheologic din vremea împăratului Aurelian (270-275) – se întind ca o caracatiță pe malul dunărean. Acolo unde Constantin cel Mare ridicase, în anul 328, un pod lung de 2 400 de metri spre Moesia, însă „podul de piatră s-a dărâmat,/ A venit apa și l-a luat“, vorba cântecului învățat în copilărie... De jur împrejur, macii înfloriți colorează în roșu tabloul acesta neverosimil, cu deschidere spre zarea cea largă... E o liniște ca la început de lume în vechea capitală a tribului dacic al *sucilor*. La ieșire, zăbovesc nițel în „poiana popii“, la un tai-fas cu Popa Șapcă, vocea tunătoare a Proclamației de la Islaz... Preotul a îmbătrânit și dă din mână a lehamite când îl provoc la o discuție despre România de azi. Îmi face semn că are treabă, așa că pleacă în bordeiul de peste drum. Parcă s-a gârbovit, iar ochii nu-

¹ Marin Sorescu

mai strălucesc ca odinioară. Doamne, câtă deznădejde cară cu el prin biata noastră istorie!...

Tot cam atunci, mi s-a năzărit să trec Dunărea și să-mi văd de sus satul. Că prea îmi dorisem asta, numai că demult, marginea românească a Dunării, la Islaz, era însoțită de o fâșie. Cât vedeai cu ochii. Ca un șarpe cenușiu ori negru, sau alb, în iernile troienite, urmând cursul apei. Lat de vreo doi-trei metri și mereu arat. Brazdele, întotdeauna afânate și proaspete, miroseau a adâncuri răscolite. Când am mai crescut, am aflat că asta era granița, că acolo se termina țara mea. Dincolo de ea, începeau ținuturile străinătății, adică ale *dușmanului*. Și, ca să îl ținem la distanță, cineva a hotărât să marcheze astfel limita. Englezii o numesc *border* și poate de aici a venit la noi cuvântul *borderă*, tot un fel de frontieră. În fine, d-ale universalității limbilor, ce mi-o fi venit? Îmi imaginam eu atunci că dacă *inamicul* pătrunde hoștește încoace, urmele sale se vor impregna în lospiile abia întoarse pe dos. Ori de câte ori ajungeam la fâșie, simțeam o stare imposibil de descris azi. Un amestec de teamă și fascinație, un tremur interior mă înhăța și mă făcea să freamăt, inima o lua la sănătoasa și abia o prindeam dindărăt. Bătea să-mi spargă coșul pieptului! „Dacă aș tuli-o *dincolo?*“ mă îboldea drăcușorul copilăriei. De câteva ori, m-am lăsat în voia demonului și am călcat linia aceea sacrosanctă. Tălpile mi s-au desenat în brazda reavănă, ce contur clar aveau! M-am speriat, m-am uitat în jur, ca nu cumva grănicerii să mă surprindă în flagrant de nesăbuiță, și am rupt iute o crenguță de salcie. Pe nerăsuflăte, am potrivit la loc bulgării atinși de mine și fâșia arăta ca înainte, *virgină și nepângărită*. Nu mă mai putea da de gol în fața autorităților vigilente și neiertătoare cu trădătorii de neam.

La maturitate, mi-am dat seama că, de fapt, brăul acela, cu care țara se încinsese patriotic, avea alt scop: să-i împiedice pe români să fugă *afară!* Pentru ei se ara întruna fâșia, nu pentru ceilalți, cum naiv gândisem eu. În noaptea tristei revelații, n-am închis un ochi. „Cum să pleci din țara ta ca un dezertor, cum?“ mă întrebam prostește. Păi, România mea era chiar Raiul, astfel mi se părea a dintâi parte a

vieții. De aceea, multă vreme am considerat fășia, patria însăși, chipul ei sfânt, altarul la care, uneori, îngenuncheam și mă închinam. Aplecat deasupra bulgărilor de pământ stropit cu sângele eroilor din cărțile de istorie, auzeam parcă strigătul la eternitate al stră-stră-străbunicilor noștri.

Astăzi, cu greu se mai zăresc dărele de odinioară, sunt îmburuie-nate și secate, și puțini își mai amintesc că acolo se sfârșea vatra strămoșească. Acum, țara mea nu mai are nici început și nici capăt, adesea nici *cap*, o întindere de câmpii, dealuri, munți, ape și văi mănoase și rodnice, sfeterisite de năvălitorii euro-atlantici.

Dar să mă întorc la descinderea mea în Bulgaria, parcă a fost ieri...

Sunt la Samovit, chiar vizavi de Islaz. De când mă știu, visez să ajung aici și să mă uit în vale, înspre satul bunicilor mei materni. Visul acesta m-a tulburat nopți de-a rândul. Ce-o fi acolo, cum or fi oamenii aceia cu vorbă străină, cum mi s-or arăta dinspre bulgari ulițele pe care mă zbenguî neatins de timp? Și la câte nu m-am gândit... Iată-mă, deci, pe colnicul de calcar, privind în jos, dincolo de fluviul călător prin atâtea țări. Insula dintre ape – Calnovăț – e mai întinsă decât îmi imagi-nam, și verde, și tainică, și deasă, și neliniștitoare... Ochesc și plopul singuratic de la Cocoru', rămas să-și aștepte amintirile de demult... Uite și Oltul, șerpuint cu sticliri argintii printre câmpurile pârjolite de soare!... Deslușesc și biserica din spatele primăriei, cu turla domoală... Islazul îmi pare un zăvoi întins până la orizont, împetriștat de acope-rișurile colorate ale caselor țuguiate. Simt cum îmi cresc aripi și încep să plutesc lin într-acolo. Mă opresc din loc în loc și cercetez atent fiecare postață de pământ, o adulmec și mă îmbăt cu miresele florilor coapte... îmi deslușesc chipul în bălțile rămase de cu primăvară... cutre-ier în zbor liniile ce taie șoseaua mare, Doamne, mă avânt în văzduh și chiui de răsună zarea! Îmi strig în gura mare fericirea de-o clipă. Un localnic mă aude și mă iscodește cu privirea. Îl întreb ceva în limba mea, îl încerc, știu că samovitenii vorbesc limba valahă. Bărbatul, tre-cut de 60 de ani, se numește Chiceo și îmi răspunde în graiul nostru: „Devreme mult, coboram la voi și jucam fotbal, apoi urcau ei la noi, ce

frumos era! Consătenii mei știau cam toți românește. Devreme mult, bulgarii îl aveau pe Todor Jivkov, iar românii pe Nicolae Ceaușescu, tare bine trăiam! Astăzi, satul e părăsit, au rămas numai babele și moșii, vai de viața noastră... și ăștia tineri nu vor să mai învețe româ-nește!“ Sexagenarul din fața mea mă roagă să-l salut pe un prieten de-al său din Islaz cu care bătea mingea devreme mult... Devreme mult visam să traversez Dunărea la Samovit și să mă uit de acolo, de sus, la satul basmului dintâi... Gata, s-a mai isprăvit un vis!

Și tot demult, foarte demult, flăcăii din Samovit treceau granița la Islaz și furau fetele care le picau cu tronc. Le luau cu barca sau cu sania (când apa îngheța bocnă) și le duceau la ei, în Bulgaria. Acolo, le făceau mirese, și viața strămutatelor se schimba dintr-odată. Așa s-a întâm-plat și cu Mița lu' Faida. Avea vreo 18 ani și ochii negri ca smoala, iar părul lung, de culoarea întunericului, îi atârna până aproape de șol-duri. Șolduri rotunde și unduitoare la mers, asemenea unei iole legă-nate de valuri. Era frumoasă ca o nălucă, s-o pici cu ceară, ce mai tura-vura! De cum a văzut-o pe ulițele satului valah, Plamen a simțit că i se aprinde pe dinăuntru întreaga ființă. A început s-o viseze în somn și gândul răpirii fetișcanei i-a încolțit în minte. Într-o vară, a pândit-o la capul miriștii și i-a spus pe nerăsuflăte ce îi strivea sufletul. Ea s-a înroșit ca un bujor, mai-mai să-i ia foc obrazii, și s-a trezit în brațele străinului. Seara se afla deja în casa bulgarului, speriată și vră-jită deopotrivă. După câteva zile, s-a trezit cu ai ei în bătătură, veni-seră s-o întoarcă acasă. „Nici dacă mă tăiați în două, rămân cu Plamen orice-ar fi, îl iubesc, el e alesul meu!“ și-a înfruntat pentru prima și ultima oară părinții. Nunta s-a petrecut la fel de repede, aidoma și naș-terile, și ridicarea în picioare a copiilor, și plecarea lor la școli, toate rânduielele vieții s-au scurs pe nesimțite. Dar, cu înaintarea în vârstă, dorul de locul natal o seca la inimă. Sâmbăta ori duminica seara, își așeza scaunul cu fața înspre Islaz și își ciulea urechile. Stătea încordată, doar-doar o auzi vioristii și țambalagiilor români. Și-i auzea, of, ce clar îi auzea, parcă i-ar fi cântat ei! Auzea și chiotele petrecăreților, adesea i se părea că deslușește vocile alor săi... O prindeau zorile pe prispă,